

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

ספר הזהר

שיחבר התנא האלקי רבן שמעון בר יוחאי זיע"א

ובו: "ספר הזהר", "זהר חדש", "תקוני הזהר"

מנקד

❧ תקוני הזהר ❧

מבאר בלשון הקדש עם פירוש קל ונחמד למען ירוץ הלומד בו

מחולק ל- תתק"ס (960) קונטרסים

ל"ב כרכים של ל' חלקים

כרך כ"ו - חלק ט'

קונטרס 759

מופץ ללא מטרת רווח כלל - לקירוב הגאולה ברחמים

בספרא דא יפקון ביה מן גלייתא ברחמי

יחד שבטי ישראל לסיום כל ספר הזהר בדקות ספורות

"קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד הוא"

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

אדר א' תשע"א לפ"ק - בעיה"ק בית שמש תובב"א

ס.

אסור להכניע עצמו לפני הערב רב

ודברי רש"י ז"ל נכונים, דמה שאמרו משה ואהרן ונחנו מה אמרו זאת אל בני ישראל ולא אל הערב רב, כי לפני הערב רב אסור להכניע עצמו בשום פנים ואופן, כי בזה משפילים כח התורה והיראה וכח העבודה.

(חידושי תורה פרישת בשלה, עמוד קע"ט)

סא.

משה רבינו התפלל, שהשי"ת ימנה המנהיגים עד ביאת המשיח ולא יתמנו על ידי הערב רב

והנה כשעמד משה רבינו בתפלתו כאן וביקש, יפקוד ה' אלהי הרוחות, לא ביקש על המנהיג שיבוא אחריו לבר, כי באמת על זה לא היה לו כל כך לבקש, שהרי כבר ניבאו אלדד ומידד, משה מת ויהושע מכנים, אלא ביקש מהשי"ת על מנהיגי ישראל עד סוף כל הדורות, עד דורו של משיח, שראה ברוח קדשו שפלות הדור בעת ההיא, וראה שיהיו מנהיגים כאלה שיתחמנה על ידי הערב רב, מנהיגים טועים ומטעים את הדור מדרך הישר, ולכן ביקש אז משה מהשי"ת, יפקוד ה', שהשי"ת ימנה המנהיגים עד ביאת המשיח, ולא שיתמנו על ידי אינשי דלא מעלי מהדור השפל של לפני ביאת המשיח, כי מנהיגים כאלו לא יצלחו לעם ישראל, וגורמים הרס והיזק רב ועצום לכלל ישראל.

(חידושי תורה ודרשות מא"י, עמוד קנ"ה)

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזה (זה חלק ג') דף קנ"ג: ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף כלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפנות, כל אחד נוטל שכר כאילו עשה כולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר כאילו למד הש"ס כולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיך, און דו קענסט מיך" [פירוש: אני מכיר אותך, ואתה מכיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמור בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כולו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושיה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "ויקראתם דרור בארץ" אב"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי בן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטור בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי כהונה חלק אר"ח סי' י"ג)... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדולתו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עכ"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם היום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועוד – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרוותיו בראש, ויושב בגוון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על כן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזהר שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה ה'א – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עכ"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על כן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמוח לאבינו שבשמים – על כן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקבדך ובהשתחויה, שנקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מכדילים בינינו לביניך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח גיחוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל בחינתינו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריה אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה: (תפלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד כ"י בוא"ו כ"ן ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עוינו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמות כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) כי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזכרה שבלימודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרה על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

תפלה לרפואות וישועות

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה כמזה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשתו) [לרפואות...] [ישועות ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו [וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל וארצה ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

סב.

משה רבינו עליו השלום התפלל עד הדור האחרון, שהקדוש ברוך הוא בעצמו יהי המנהיג ולא יהיה כלל מנהיג בשר ודם

ואפשר עוד לפרש תפלת משה רבינו על פי מה שאמרו רז"ל, איש, זה הקדוש ברוך הוא שנאמר ה' איש מלחמה, דהנה כאשר התבונן משה רבינו וראה שפלות הדור שיהיה לפני ביאת המשיח, ואם יתמנה מנהיג על ידם יהיה חלילה הדבר להרס לדור, לכן ביקש מהשי"ת, שאם חלילה צריך שיתמנה מנהיג על ישראל על ידי הערב רב מוטב שלא יהיה לישראל כלל מנהיג בשר ודם, אלא השי"ת בכבודו ובעצמו ינהיגם, וזהו שאמר יפקוד ה' וגו' איש על העדה, שהשי"ת כביכול ימנה עצמו על העדה להנהיג את ישראל ולנהלם למען שמו יתברך, וכעין שאמרו במדרש עה"פ, וא"ל שד"י יתן לכם רחמים לפני האיש, זה הקדוש ברוך הוא.

(חידושי תורה ודרשות מא"י, עמוד קנ"ה)

סג.

אהרן בחר יותר לעשות העגל, מלהיות מנהיג על ידי הערב רב

ובזה יובן גם ענין זה, דהרי אצל מעשה העגל ביקשו רק הערב רב שימנו להם מנהיג חדש, כדכתיב וירא העם כי בושש משה, והעם, הוא הערב רב כידוע, ולכן חשש אהרן למנות עליהם את כלב ואת נחשון, אף שידע שהם צדיקים גמורים, בכל זאת כיוון שכח הממשלה ביד השליח, הבין שאם יתמנו על ידי מחשבתם הרע של הערב רב יגיע

- ספרים על "גודל מעלת לימוד הזוהר הקדוש" בהמשכים -

בדמות השכינה, ועל אותה נשמה נאמר אף בצלם יתהלך איש, שהרי בזמן שמסתלקת הנשמה מן האדם, אינו יכול להתנענע. אמר לו: ברוך בני לעתיק הימים, ובני, כל מי שפוגם בדמות הזו כאלו ממעט את הדמות, והשכינה לא שורה שם. ובאותו הזמן שולטים עליו כל המקטרגים מהצד של אותו הפגם, וסוד הדבר - על פי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות האלה, הרעות מצאוני מני שהסתלקה השכינה ממני שהיא אלהי.

תקון ששים ושלשה

בראשית ברא אלהים, מה זה אלהים? מי אלה, ועל זה מי נאמר, מי הגיד לך כי עירם אתה וגומר, אשר צויתך. אותה שנאמר בזה אשר קדשנו במצוותיו, ואותה שנאמר בזה אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, שהיא רשות הרבים, אשת זנונים. מה זה רשעים? זה סמא"ל ונחש, אותה שאמר עליה פרעה מי יהוה אשר אשמע בקולו, אשר הוצאתיך מארץ מצרים, מי ודאי, שהיא תשובה, הרפואה לכל החלאים והפגמות. זהו שכתוב מ"י ירפא לך, ועליה נאמר ושב ורפא לו, רפאות תהי לשרך. אשרי הוא מי ששב לבעלה שלה, היא סוד התשובה, שיחזיר וישיב אותה דרגה שהרחיק אותה ממקומה, שיחזיר אותה למקומה ויקרב אותה לשם. באותו זמן ששכינה מרחקת מבעלה, נאמר באדם והיו חייך תלואים לך מנגד, חייך נקראת, זהו שכתוב ויפח באפיו קרוב יהוה לכל קוראיו וכו'?

נשמתא אתמר אף בצלם יתהלך איש, דהא בזמנא דאסתליק מבר נש נשמתא לא יכול לאתנענעא. אמר ליה, בריך ברי לעתיק יומין, וברי כל מאן דפגים האי דיוקנא, כאלו ממעט את הדמות, ושכינתא לא שריא תמן, ובההוא זמנא שלטין עליה כל מקטרגין מסטרא דההוא פגימו, ורזא דמלה (דברים לא יז) על פי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות האלה, הרעות מצאוני בגין דאסתלק שכינתא מני דאיהי אלהי.

תקונא שתין ותלת

בראשית ברא אלהים, מאי אלהים מי אלה, ועל האי מי אתמר (בראשית ג יא) מי הגיד לך כי עירום אתה וגומר, אשר צויתך (שם), ההיא דאתמר בזה אשר קדשנו במצוותיו, וההיא דאתמר בזה (תהלים א א) אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, דהיא רשות הרבים אשת זנונים, מאי רשעים דא סמא"ל ונחש, ההיא דאמר עליה פרעה (שמות ה ב) מי יהוה אשר אשמע בקולו, אשר דאתמר ביה (שם ב ב) אשר הוצאתיך מארץ מצרים, מי ודאי, דאיהי תיובתא, אסוותא לכל מרעין ומכתשין, הדא הוא דכתיב (איכה ב י) מי ירפא לך, ועלה אתמר (ישעיה ו י) ושב ורפא לו, רפאות תהי לשרך (משלי ג ח), זכאה איהו מאן דתב לגבי בעלה ידיה איהו רזא דתיובתא, דיחזיר ויתוב ההוא דרגא דרחיק ליה מאתריה, דיחזיר לה לאתרה ויקרב לה תמן, בההוא זמנא דשכינתא מרחקא מבעלה, אתמר בבר נש (דברים כח כ) והיו חייך תלואים לך מנגד, חייך אתקריאת, הדא הוא דכתיב (בראשית ב י) ויפח באפיו נשמת חיים, נשמת חיים, אשרי הוא מי שמקרב אותה לבעלה. מה זה (ומיד)

שְׁמִי שְׁקוּרָא לֹו בְּשֶׁקֶר, רְחוּק הוּא מְמַנּוּ.

אַמֶּת, א' בְּרֹאשׁ הָאֶלֶף בֵּית, מ' בְּאֶמְצַע, ת' בְּסוּפּוֹ. (ד' אוֹתִיּוֹת) הַעֲשׂוֹר שְׁלֹו יו"ד ה"א וּא"ו ה"א אֶמֶת, שֶׁהוּא עֲשׂוֹר שֶׁל אַרְבַּע מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וְאַחַד, הֵרִי הַסּוּד שֶׁל חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים מ"ה. בְּזִמְנָן שְׁיִשְׂרָאֵל מְשַׁקְרִים בְּתוֹרַת אֶמֶת בְּשִׁבְעָה שֶׁל שֶׁקֶר, נֶאֱמַר בּוֹ וְתִשְׁלַף אֶמֶת אֶרְצָה. מִה זֶה אֶרְצָה? זֶו הַשְׂכִּינָה, וּבְזִמְנָן שְׁיִשְׂרָאֵל מְקַיְמִים תּוֹרַת אֶמֶת בְּשִׁבְעָה אֶמֶת, נֶאֱמַר בּוֹ אֶמֶת מֵאֲרֵץ תִּצְמַח, וּבְגִלּוֹת נֶאֱמַר וְתִהְיֶה הָאֶמֶת נְעֻדְרַת, וְהַשֶּׁקֶר שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם, וּבְזִמְנָן שְׁמִתְקַן הָאֶמֶת וּמִתְעַלֶּה לְמִקְוָמוֹ, נִמְחָה הַשֶּׁקֶר מִן הָעוֹלָם. וְהוּ שְׁכַתּוֹב שִׁפְתַּי אֶמֶת תִּכּוֹן לְעַד, בּוֹנֵנָה לֹא כְּתוּב, אֲלֵא תִכּוֹן לְעַד (אֶמֶת). וְעַד אֲרִיגָהּ לְשׁוֹן שֶׁקֶר, מִה זֶה אֶמֶת? הַעֲמוּד הָאֶמְצָעִי, שְׁכִינָתוֹ - תּוֹרַת אֶמֶת הִיִּתָּה (בְּפִיָּה), וּמִי הַשֶּׁקֶר? זֶה סִמָּא"ל, בְּזִמְנָן שְׁשׁוֹלֵט הָאֶמֶת, עוֹבֵר הַשֶּׁקֶר מִן הָעוֹלָם.

אַמֶּת הוּא בְּסוּפֵי הַתּוֹבוֹת שֶׁל בְּרִיא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת, בְּרִיא אֱלֹהִים אֶת, בּוֹ בְּרִא אֶת הָעוֹלָם, וְעֲלִיו נִקְרָא וְעוֹמֵד כָּל הָעוֹלָם, וְכָל מִי שֶׁנִּשְׁבַּע בְּשֶׁקֶר, כָּאֵלֹו וְתִשְׁלַף אֶמֶת אֶרְצָה, וְהַשֶּׁקֶר שׁוֹלֵט כְּכִיכּוֹל בְּמִקּוֹם (גֵּרֶשׁ מִמִּקּוֹם) שְׁלֹו, שֶׁהוּא יִרְוֶשְׁלָם, וְזֶה גֵּרֶם שֶׁנִּחְרַב הַבֵּית וְחִזּוֹר הָעוֹלָם לְתֵהוּ וּבִהּוּ. שֶׁכֵּן פִּרְשִׁיהוּ, חֶרֶב בֵּית רֵאשׁוֹן - וְהָאֲרֵץ הִיִּתָּה תֵהוּ, חֶרֶב בֵּית שְׁנִי - וְחֲשָׁף עַל פְּנֵי תֵהוּם, שְׁאֵמֶת נוֹשָׂאָה עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וּבְזִמְנָן שֶׁנַּעֲשֶׂה שֶׁקֶר יִתְהַרֵס הַבְּנִיָן. כְּאוֹתוֹ זִמְנָן נֶאֱמַר בְּשִׁכְנָה, נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם,

זְכָאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּקָרִיב לָהּ לְגַבִּי בַּעֲלָהּ, מֵאִי (נ"א וּמִיָּד) קָרוֹב יְהו"ה לְכָל קוֹרְאָיו וְכו'. (תְּהִלִּים קִמָּה יח), דִּמְאֵן דְּקָרָא לִיָּה בְּשִׁקְרָא רְחוּק הוּא מְנִיָּה.

אַמֶּת א' בְּרִישָׁא דְּאֶלְפָּא בֵּיתָא, מ' בְּאֶמְצָעִיתָא, ת' בְּסוּפִיָּה, (נ"א ד' אֲתוּן) עֲשׂוֹרָא דִּילִיָּה יו"ד ה"א וּא"ו ה"א אֶמֶת, דְּאִיהוּ עֲשׂוֹר דְּאַרְבַּע מֵאָה וְאַרְבָּעִין וְחַד, הָא רְזָא דְּחֲמִשָּׁא וְאַרְבָּעִין מ"ה, בְּזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל מְשַׁקְרִין בְּתוֹרַת אֶמֶת, בְּאוֹמְרָה דְּשִׁקְרָא, אֶתְמַר בֵּיה (דְּנִיָּאֵל ח יב) וְתִשְׁלַף אֶמֶת אֶרְצָה, מֵאִי אֶרְצָה דָּא שְׁכִינָתָא, וּבְזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל מְקַיְמִין תּוֹרַת אֶמֶת בְּאוֹמְרָה דְּקִשׁוּט, אֶתְמַר בֵּיה (תְּהִלִּים פֹּה יב) אֶמֶת מֵאֲרֵץ תִּצְמַח, וּבְגִלּוֹתָא אֶתְמַר (יִשְׁעִיָּה נט טו) (דף צה ע"א). וְתִהְיֶה הָאֶמֶת נְעֻדְרַת, וְשִׁקְרָא שְׁלֵטָא בְּעֵלְמָא, (וּבְזִמְנָא דְּאֶתְתַּקֵּן אֶמֶת וְאֶתְתַּלַּק לֹא תִהְיֶה אֲחִמְחִי שִׁקְרָא מְעֵלְמָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (מְשִׁלִּי יב יט) שִׁפְתַּי אֶמֶת תִּכּוֹן לְעַד, בּוֹנֵנָה לֹא כְּתִיב אֲלֵא תִכּוֹן לְעַד (אֶמֶת), וְעַד אֲרִיגָהּ לְשׁוֹן שֶׁקֶר (שס), מֵאִי אֶמֶת עֲמוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, שְׁכִינָתָא דִּילִיָּה תּוֹרַת אֶמֶת, הִיִּתָּה בְּפִיָּה (מֵלָאכִי ב ו'), וּמֵאֵן שֶׁקֶר דָּא סִמָּא"ל, בְּזִמְנָא דְּאֶמֶת שְׁלֵטָא אֲתַעֲבַר שִׁקְרָא מְעֵלְמָא.

אַמֶּת אִיהוּ בְּסוּף תִּיבִין, וְאִינוּן בְּרִיא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת, בְּרִיא אֱלֹהִים אֶת, בֵּיה בְּרִא עֵלְמָא, וְעֲלִיָּה אֲתַקְרִי וְקִיַּימָא כָּל עֵלְמָא, וְכָל מֵאֵן דְּאוּמִי בְּשִׁקְרָא כָּאֵלֹו וְתִשְׁלַף אֶמֶת אֶרְצָה, וְשִׁקְרָא שְׁלֵטָא כְּכִיכּוֹל בְּאֶתְר (נ"א אֲתֶרֶד מֵאֶתְר) דִּילִיָּה דְּאִיהוּ יִרְוֶשְׁלָם, וְדָא גְרִים דְּאֲתַחֲרַב בֵּיתָא, וְאֲתַחֲזֵר עֵלְמָא לְתֵהוּ וּבִהּוּ, דְּהִכִּי אוּקְמוּהוּ חֶרֶב בֵּית רֵאשׁוֹן וְהָאֲרֵץ הִיִּתָּה תֵהוּ, חֶרֶב בֵּית שְׁנִי וְחֲשָׁף עַל פְּנֵי תֵהוּם, דְּאֶמֶת

הוּא סְבִיל עֲלָאִין וְתַתְּאִין, וּבְזִמְנָא דְּאֲתַעֲבִיד שִׁקְרָא יִתְהַרֵס הַבְּנִיָן, בְּהֵהוּא זְמָנָא אֶתְמַר בְּשִׁכְנָתָא (עֲמוּס ה ב) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם, הָדָא הוּא

זהו שכתוב איך נפלת משמים
הילל בן שחר, נפלה עטרת
ראשנו, שהם ה' עלינוה וה'
תחתונה, ו' העמוד האמצעי
נושא את שניהם, היסוד של הכל
'י, זו הברית, כל מי שמשקר
ועובר בה, כאלו עקר הכל והפיל
אותו, והי' הזו, היא אכן השתיה
שממנה השתת העולם, ועליה
נאמר אכן מאסו הבונים וכו',
והיא היסוד של הכל, ועליה
נבנה. אוי למי שחוטא באות
שבת, ובאות תפלין, ובאות זמנים
טובים, ובאות ברית מילה, כאלו
עקר אותו מקומו והחזיר את
העולם לתהו ובהו.

אמר רבי אלעזר: אבא, והי' י'
היא למעלה, למה כאן היא
למטה? אמר לו: בני, זה סוד
עליון, מארבע אותיות תלויות
ארבעה שמות. מן 'י יהו"ה, מן
ה' הוי"ה, ומן ו' והי"ה, מן ה'
הוה"י (והי"ה הוה"י), עליהם נאמר
ודאי וראית את אחורי (ופני לא יראו),
ומצד של אחורים הי' היא
למטה, ומצד של הפנים -
למעלה, וזהו הסוד שמסתתף
השם מדין לרחמים ומרחמים
לדין. כשמתהפך לדין, הוא
הוה"י, 'י למטה, שנאמר בה אכן
מאסו הבונים, מאסו את היסורים
שלה, ואלו שחביבים היסורים,
מתהפך להם מדין לרחמים
יהו"ה, ובאותו זמן אכן מאסו
וכו', מה שהייתה 'י למטה, חזרה
למעלה, ומתהפך של והי"ה הי'
היא באמצע. באותו הזמן
השתטח אצלו ואמר: אשרי
חלקי שזכיתי לזה, שנה עקר
ויסוד הכל.

תקון ששים וארבעה

בראשית בראשית בראשית בראשית בראשית
איי"ש, שם אשה עם ה' של

דכתיב (ישעיה יד יב) איך נפלת משמים הילל בן
שחר, נפלה עטרת ראשנו (איכה ה טז), דאינון ה'
עלאה ה' תפארה, ו' עמודא דאמצעיתא סביל
תרוייהו, יסודא דכלא י', דא ברית, כל מאן
דמשקר ועבר ביה, כאלו אעקר פלא ואפיל
ליה, והאי י' היא אכן השתיה דמינה הושתת
עלמא, ועליה אתמר (תהלים קיח כב) אכן מאסו
הבונים וכו', ואיהי יסודא דכלא, ועלה
אתבני, ווי ליה למאן דחאב באות שבת ובאות
תפלין ובאות יומין טבין ובאות ברית מילה,
כאלו אעקר ליה מאתריה, ואהדר עלמא לתהו
ובהו.

אמר רבי אלעזר אבא והא י' לעילא איהי,
אמאי איהי לתתא הכא, אמר ליה ברי,
דא רזא עלאה, מארבע אתוון תליין ארבע
שמהן, מן 'י יהו"ה, מן ה' הוי"ה (נ"א
הוי"ה), מן ו' והי"ה, מן ה' הוה"י (נ"א והי"ה
הוה"י), עליהו אתמר ודאי וראית את אחורי,
(ופני לא יראו) (שמות לג כג), ומסטרטא דאחורים איהי
'י לתתא, ומסטרטא דפנים לעילא, ודא איהו
רזא דאתהפך שמה מדינא לרחמי ומרחמי
לדינא, כד אתהפך לדינא איהו הוה"י י'
לתתא, דאתמר ביה אכן מאסו הבונים, מאסו
יסורין דילה, ואלין דחביבין יסורין אתהפך
לון מדינא לרחמי יהו"ה, ובההוא זמנא אכן
מאסו וכו', מה דהות 'י לתתא אתחזרת
לעילא, ומסטרטא דוהי"ה איהי י' באמצע,
בההוא זמנא אשתטח לגביה, ואמר זכאה
חולקי דזכינא להאי, דדא עיקרא ויסודא
דכלא.

תקונא שתינ וארבע

בראשית בראשית בראשית בראשית בראשית
עם ה' דאלהי"ם, תמן איש תמן אשה
ועלייהו

אלהי"ם, ועליהם נאמר סמכוני
באשיות, באיש ואשה, ומי גרם
את זה? משום שהתפשטו
מכתנות אור אדם וחוה, ומשום
זה, סמכוני באשיות - בכתנות
עור, שהם כנגד וערת אדם
מאדמים וכו'.

וכי אדם גרם? והרי כתוב ויאמר
האדם האשה אשר נתת עמדי
וגומר, ומשום זה אמר הקדוש
ברוך הוא לאשה מה עשית? כמו
שנאמר ויאמר יהו"ה אלהי"ם אל
האשה מה זאת עשית? כל חטא
שעשית לשכינה, שהיא זאת,
עשית, ומשום זה מה זאת עשית,
שהיא מה שמו, מה זאת ודאי,
מה יהו"ה אלהי"ך שאל מעמך
פי אם ליראה, ואל תקרי אם אלא
אם, (זהו שכתוב איש אמו ואביו תיראה שהוא
יהו"ה האב והאם העליונה), ואף לא פחדת
מן האם העליונה, לזאת עשית
כל זה ודאי, שנאמר בה זאת אות
הברית.

שאדם ואשתו נבראו בדיוקנו של
הקדוש ברוך הוא ושכינתו,
ומשום זה חטא האדם היה תלוי
בעמוד האמצעי, והחטא של
חוה בשכינה, ומשום זה מה זאת
עשית, לזאת עשית ודאי, והחטא
הזה גרם שירדה השכינה לגלות,
שהיו ישראל עושים מעשה
אבותיהם, ומשום זה אמר ואף
גם זאת בהיותם בארץ איביהם
לא מאסתים ולא געלתים וכו',
ובה אמר דוד אם תחנה עלי
מחנה לא יירא לפי וגומר,
ב"זאת" אני בוטח וגומר, זה
נאמר במלחמת גוג ומגוג, ומי
גרם שהוא יהיה שמור בה?
משום שעליו נאמר אם אתן שנת
לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא
מקום ליהו"ה וגומר.

אתמר (שיר ב ה) סמכוני באשיות, באיש
ואשה, ומאן גרים דא, בגין דאתפשטו
מכתנות אור אדם וחוה, ובגין דא סמכוני
באשיות, בכתנות עור דאינון לקבל ועורות
אילים מאדמים וכו' (שמות כה ה).

וכי אדם גרים, והא כתיב (בראשית ג ב) ויאמר
האדם האשה אשר נתת עמדי וגומר,
ובגין דא אמר קודשא בריך הוא לאתתא מה
עבדת, כמה דאת אמר (שם יג) ויאמר יהו"ה
אלהי"ם אל האשה מה זאת עשית, כל חובה
דעבדת לשכינתא דאיהי זאת עבדת, ובגין דא
מה זאת עשית, דאיהי מה שמו, מה זאת ודאי,
מה יהו"ה אלהי"ך שואל מעמך פי אם
ליראה (דברים י יב), ואל תקרי אם אלא אם (הרא
הוא כתיב (ויקרא יט ג) איש אמו ואביו תיראו דאיהו יהו"ה אבא
ואימא עלאה), ואנת לא דחילת מאימא עלאה,
לזאת עבדת כל דא ודאי, דאתמר בה (בראשית
ט יב) זאת אות הברית.

דאדם (דף צה ע"ב) ואתתיה אתבריו בדיוקנא
דקודשא בריך הוא ושכינתיה, ובגין
דא חובא דאדם הוה תליא בעמודא
דאמצעיתא, וחובה דחוה בשכינתא, ובגין דא
מה זאת עשית, לזאת עשית ודאי, וחובא דא
גרם דנחתת שכינתא בגלותא, דהווי ישראל
עבדין מעשה אבותיהם, ובגין דא אמר (ויקרא
כו מד) ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא
מאסתים ולא געלתים וכו', ובה אמר
דוד (תהלים כז ג) אם תחנה עלי מחנה לא יירא
לפי וגומר, בזאת אני בוטח וגומר, דא אתמר
במלחמת גוג ומגוג, ומאן גרים למהוי איהו
נטיר בה, בגין דעליה אתמר (שם קלב ד) אם אתן
שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום
ליהו"ה וגומר.

וְזוּרֵי חֲכָמַת שְׁלָמָה, וְעֵלְיָה נֶאֱמָר
וְחֲכָמַת הַמִּסְכָּן בְּזוּיָה, וְעֵלְיָה
נֶאֱמָר כִּי מִכְבְּדֵי אַכְבֵּד וּבּוֹזֵי יִקְלּוּ.
כְּשִׁירָד שְׁלָמָה מִמְּלֻכוֹתָו, הֵיחָה
חֲכָמָתוֹ בְּזוּיָה בְּעֵינֵי הַשּׁוֹטִים,
וּכְשֶׁהֲתַעֲלֶה בְּמִלְכוּתוֹ נֶאֱמָר בּוֹ
וַתֵּרֶב חֲכָמַת שְׁלָמָה, שֶׁהִתְגַּדְּלָה
עַד שֶׁהִגִּיעָה לְמָקוֹם הַזֶּה שֶׁנֶּשְׁטְלָה
מִשָּׁם, לְמָקוֹם הַחֲכָמָה הָעֲלִיזָה,
שֶׁהִיא חֲכָמָה בְּרָאשׁ, וְהִיא חֲכָמָה
בְּסוֹף, וְהִיא תוֹרָה בְּאֶמְצַע,
בְּעֶמּוּד הָאֶמְצָעִי, תּוֹרַת אֲמָת,
לְמַעַלָּה תּוֹרַת חֵכֶם, לְמַטָּה חֲכָמַת
שְׁלָמָה, וּמִשּׁוֹם זֶה מֵהֶצֶד שֶׁל
שְׁלָמָה נֶאֱמָר וְחֲכָמַת הַמִּסְכָּן
בְּזוּיָה, שִׁירְדָּה בּוֹ וְעֵלְתָה בּוֹ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמָר בּוֹ וַתֵּרֶב חֲכָמַת שְׁלָמָה
מִחֲכָמַת כָּל בְּנֵי קִדְּם.

אַבְרָם בְּרִשְׁעִים מֵה כְּתוּב בָּהֶם?
נִתְּנִי יְהו"ה בְּיָדִי לֹא אוֹכַל קוֹם,
נִפְלָה וְלֹא תוֹסִיף קוֹם, וְאַף עַל
פִּי שֶׁאֵין לָהּ רְשׁוּת לַעֲמֹד
מַעֲצָמָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִקִּים
אוֹתָהּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר בְּיוֹם הַהוּא
אֶקִּים אֶת סֶפֶת דָּוִד הַנִּפְלֵת, וְיִמִּי
גֵרָם שִׁירְדָּה לָהּ מִמְּקוֹמָהּ? זֶה
הַנֶּחֱשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר וַיֹּאמֶר יְהו"ה
אֱלֹהֵינוּ אֵל הַנֶּחֱשׁ כִּי עֲשִׂיתָ זֹאת,
שֶׁהִיא הַשְׂכִּינָה, שֶׁגֵּרְמָה שְׁנִמְצָאת
יִבְשָׁה וְנִפְלָה מִמְּקוֹמָהּ, אֲרוּר
אֲתָה מֶלֶךְ הַבְּהֵמָה וְגוֹמֵר, קָלָל
אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ מְלָכִים
וְשִׁלְטִים עַל מֵה שְׁטוּמָה, שֶׁהֵם
רִגְלֵיו וְיָדָיו שֶׁקָּצַץ אוֹתָם, כְּמוֹ
שֶׁהוּא גֵרָם קָצוּץ וּפְרוּד לְמַעַלָּה,
וּמִשּׁוֹם זֶה עַל גִּחְזָהּ תִּלְךָ וְעֶפֶר
תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמָר
יִצְחָק לַעֲשׂוֹ מִשְׁמֵנִי הָאֶרֶץ יִהְיֶה
מוֹשְׁבֶךָ.

עֶשֶׂר קָלָלוֹת קָלָל אֶת הַנֶּחֱשׁ,
מִשּׁוֹם שֶׁגֵּרָם שֶׁנִּפְרְדָּה הַשְׂכִּינָה
שֶׁהִיא עֲשִׁירִית מִבְּעֻלָּה, וְעֶשֶׂר

וְהָאִי אִיהִי חֲכָמַת שְׁלָמָה, וְעֵלְיָה אֲתָמָר (קֹהֶלֶת
ט טז) וְחֲכָמַת הַמִּסְכָּן בְּזוּיָה, וְעֵלְיָה
אֲתָמָר (שְׁמוּאֵל א ב ל) כִּי מִכְבְּדֵי אַכְבֵּד וּבּוֹזֵי יִקְלּוּ,
כִּד נְחִית שְׁלָמָה מִמְּלֻכוּתִיהָ הָיָה חֲכָמָה דִּילִיָּה
בְּזוּיָה בְּעֵינֵי שְׁטִיין, וְכִד אֲסִתְּלַק בְּמִלְכוּתִיהָ
אֲתָמָר בִּיה (מְלָכִים א ה י) וַתֵּרֶב חֲכָמַת שְׁלָמָה,
דֹּא תִרְבִּיאת עַד דְּמָטָאת לְהָאִי אֲתָר דֹּא תִנְטִילַת
מִתְּפִין, לֵאמֹר דְּחֲכָמָה עֲלָאָה, דֹּאִיהִי חֲכָמָה
בְּרִישָׁא, וְאִיהִי חֲכָמָה בְּסוֹף, וְאִיהִי תוֹרָה
בְּאֶמְצָעִיתָא, בְּעֶמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא תּוֹרַת אֲמָת,
לְעִילָא תּוֹרַת חֵכֶם, לְתַתָּא חֲכָמַת שְׁלָמָה, וּבִגִּין
דָּא מִסְטָרָא דְּשְׁלָמָה אֲתָמָר וְחֲכָמַת הַמִּסְכָּן
בְּזוּיָה, דְּנִחִיתַת בִּיה, וְסִלִּיקַת בִּיה, כְּמָה
דֹּא תִרְבִּיאת בִּיה וַתֵּרֶב חֲכָמַת שְׁלָמָה מִחֲכָמַת כָּל
בְּנֵי קִדְּם.

אַבְרָם בְּחִיבִיָּא מֵה כְּתִיב בְּהוּ, (אִיכָה א יד) נִתְּנִי
יְהו"ה בְּיָדִי לֹא אוֹכַל קוֹם, (עֲמוֹס ט)
(ה) נִפְלָה וְלֹא תוֹסִיף קוֹם (עֲמוֹס ה ב), וְאַף עַל פִּי
דְּלִית לָהּ רְשׁוּת לְמִיקָם מִגֵּרְמָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא יוֹקִים לָהּ, כְּמָה דֹּא תִ אֲמָר (שִׁם ט יא) בְּיוֹם
הַהוּא אֶקִּים אֶת סֶפֶת דָּוִד הַנִּפְלֵת, וּמֵאֵן גֵּרִים
דְּנִחִיתַת לָהּ מֵאֲתָרָה דָּא נֶחֱשׁ, כְּמָה דֹּא תִ
אֲמָר (בְּרֵאשִׁית ג יד) וַיֹּאמֶר יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ אֵל
הַנֶּחֱשׁ כִּי עֲשִׂיתָ זֹאת, דֹּאִיהִי שְׂכִינְתָא, דְּגֵרְמַת
דֹּא שְׂתַּכַּחַת יִבְשָׁה וְנִפְלַת מֵאֲתָרָהּ, אֲרוּר אֲתָה
מֶלֶךְ הַבְּהֵמָה וְגוֹמֵר (שִׁם), לֵיט לִיה דֹּלָא יִהְיֶה
לִיה מְלָכִין וְשִׁלְטִין עַל מֵה דְּסָמִיךְ, דֹּאִינוּן
רִגְלֵיו וְיָדָיו דְּקָצִין לוֹן, כְּמָה דֹּאִיהוּ גֵרִים
קָצוּץ וּפְרוּד לְעִילָא, וּבִגִּין דָּא עַל גִּחְזָהּ תִּלְךָ
וְעֶפֶר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ (שִׁם), וְדָא אִיהוּ דֹּאֲמָר
יִצְחָק לַעֲשׂוֹ (שִׁם כו לט) מִשְׁמֵנִי הָאֶרֶץ יִהְיֶה
מוֹשְׁבֶךָ.

עֶשֶׂר לוֹטִיָּא לֵיט לְחוּיָא, בִּגִין דְּגֵרִים דֹּא תִפְרֵשׁ שְׂכִינְתָא דֹּאִיהִי עֲשִׂירָאָה

לָאָדָם, וְעָשָׂר לַחֹהֶה, וְתִשְׁעָה לְאַרְצָה, וְתִשְׁעָה לְאַרְצָה, דְּחִבָּאת לְצַדִּיק דְּאִיהוּ תִשְׁעָא, כְּלָהוּ חֲאָבוּ לְעִשְׂרָא, וְאַרְעָא לְצַדִּיק, וּמִמָּא לְצַדִּיק, וּמִמָּה (וּלְמָה) חֲטָאָה לְצַדִּיק? שְׁהִי בַּעֲבוּרָה אָמַר לָאָדָם, וְעוֹד, בְּגִלְל הָאָדָם קָלָל אֶת הָאָרֶץ שֶׁנִּטַּל מִמֶּנָּה, וְהוּא שֶׁכְּתוּב וַיִּצְרַח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֹפֶר מִן הָאֲדָמָה, אִם כֵּן, מָה חֲטָאָה לְצַדִּיק שֶׁהוּא הַתִּשְׁעִי?

אָמַר מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן הָאֲדָמָה כָּל עֵץ נִחְמַד לְמִרְאָה וְטוֹב לְמֹאכֵל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הָעֵץ וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, וְהָיָה לוֹ רִשּׁוֹת לְמַחֲוֹת בְּיַד אָדָם שְׁלֹא יֵאָכֵל מִעֵץ הַחַיִּים וְלֹא מִחֲתָה, בְּגִלְל זֶה אָמַר בַּעֲבוּרָה. אָמַר לוֹ רַבִּי אֲלֶעָזָר: וְכִי יֵשׁ דַּעַת בְּאָרֶץ לְכָל זֶה? אָמַר לוֹ: כֵּן, וְהוּא שֶׁכְּתוּב יְהוָה בְּחֻכָּמָה יֹסֵד אֶרֶץ. אָמַר לוֹ: וְהִי בְּחֻכָּמָה עֲלִיּוֹנָה וּבְאָרֶץ שֶׁל הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא נֶאֱמַר הַכְּתוּב הַזֶּה. אָמַר לוֹ: בְּנִי, זֶה כְּנֻגַּד זֶה עֲשֵׂה הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא, יֵשׁ חֻכָּמָה וְיֵשׁ חֻכָּמָה, יֵשׁ אֶרֶץ וְיֵשׁ אֶרֶץ.

אָמַר לוֹ: אִם כֵּן, מָה חֲטָאָה הָאָרֶץ לְצַדִּיק שֶׁלָּקְחָה תִשְׁעָה? אָמַר לוֹ: מִשּׁוּם שֶׁעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע הוּא כְּמוֹ הַבְּרִית, אוֹת הַבְּרִית מִבְּפָנִים טוֹב, וְעֵרְלָה רָע, זֶה מִבְּפָנִים וְזֶה מִבְּחוּץ, וּמִשּׁוּם שֶׁחֲטָא שֶׁל עֵץ הַדַּעַת גָּרַם פְּרוּד בֵּין הַצַּדִּיק לְשִׁכְיָנָה, בְּגִלְל זֶה לָקְחָה הָאָרֶץ תִּשְׁעָה, וְאוֹתָם שֶׁחֲטָאוּ בְּשִׁכְיָנָה, שְׁהִיא עֲשִׂירִית לְקוֹ עֶשְׂרֵי עֶשְׂרֵי. וּבֵא וְרָאָה, שְׁבַע אֲרָצוֹת הֵן: אֶרֶץ, אֲדָמָה, אֶרֶקָא, גִּיא, נְשִׂיָּה, צִיָּה, תַּבֵּל, וְאָדָם חֲטָא בְּכַת שְׁבַע, וְנֶאֱמַר בּוֹ כִּי שְׁבַע יִפֹּל צַדִּיק, הִרְהֵר תִּשׁוּבָה וְנֶאֱמַר בּוֹ וְקָם, וְהָיָה עוֹלָה, וּכְשִׁינֵד לְשֵׁם הָיָה עוֹשֶׂה מַעֲשִׂים וְתוֹלְדוֹת

מִבְּעִלָּהּ, וְעָשָׂר לָאָדָם, וְעָשָׂר לַחֹהֶה, וְתִשְׁעָה לְאַרְעָא, דְּחִבָּאת לְצַדִּיק דְּאִיהוּ תִשְׁעָא, כְּלָהוּ חֲאָבוּ לְעִשְׂרָא, וְאַרְעָא לְצַדִּיק, וּמִמָּא לְצַדִּיק, וּמִמָּה (וּלְמָה) חֲטָאָה לְצַדִּיק? שְׁהִיא בַּעֲבוּרָה אָמַר לָאָדָם, וְעוֹד בְּגִין אָדָם לִיִּט לְאַרְעָא דְּאִתְנַטִּיל מִינָּהּ, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (שם ב ז) וַיִּצְרַח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֹפֶר מִן הָאֲדָמָה, אִם כֵּן מָה חֲבָאת לְצַדִּיק דְּאִיהוּ תִשְׁעָא.

אָמַר בְּגִין דְּאִתְמַר בָּהּ (שם ט) וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן הָאֲדָמָה כָּל עֵץ נִחְמַד לְמִרְאָה וְטוֹב לְמֹאכֵל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הָעֵץ וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, וְהָיָה לִיהּ רִשּׁוֹ לְמִמְחָא בְּיַד אָדָם דְּלֹא יִכּוֹל מְאִילָנָא דְּמוֹתָא, וְלֹא מִחֲתָה, בְּגִין דָּא אָמַר בַּעֲבוּרָה. אָמַר לִיהּ רַבִּי אֲלֶעָזָר, וְכִי אֵית דַּעַת בְּאַרְעָא לְכוּלִי הָאִי, אָמַר לִיהּ אֵין, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (משלי ג יט) יְהוָה בְּחֻכָּמָה יֹסֵד אֶרֶץ, אָמַר לִיהּ וְהָא בְּחֻכָּמָה עֲלִיָּא וּבְאַרְעָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְמַר הָאִי קָרָא, אָמַר לִיהּ בְּרִי דָא לְקַבֵּל דָּא עֲבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵית חֻכָּמָה וְאֵית חֻכָּמָה, אֵית אֶרְעָא וְאֵית אֶרְעָא.

אָמַר לִיהּ אִם כֵּן מָה חֲבָאת אֶרְעָא לְצַדִּיק דְּלָקְחָה תִשְׁעָה, אָמַר לִיהּ בְּגִין דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע אִיהוּ כְּגוּוֹנָא דְּבְרִית, אוֹת בְּרִית מְלָגָאוּ טוֹב עֵרְלָה רָע, דָּא מְלָגָאוּ וְדָא מְלָבֵר, וּבְגִין דְּחוּבָא דְּעֵץ הַדַּעַת גָּרַם פְּרוּדָא בֵּין צַדִּיק וּשְׁכִינְתָּא, בְּגִין דָּא לָקְחָה אֶרְעָא תִשְׁעָה, וְאִינוּן דְּחֲאָבוּ בְּשִׁכְיָנָתָא דְּאִיהִי עֲשִׂירִית לְקוֹ עֶשְׂרֵי עֶשְׂרֵי. וְתֵא חֲזִי שְׁבַעָה אֶרְעִין אִינוּן אֶרֶץ אֲדָמָה אֶרֶקָא גִּיא נְשִׂיָּה צִיָּה תַּבֵּל, וְאָדָם חֲטָא (דף צו ע"א) בְּכַת שְׁבַע, וְאִתְמַר בִּיהּ (משלי כד טז) כִּי שְׁבַע יִפֹּל צַדִּיק, הִרְהֵר תִּשׁוּבָה וְנֶאֱמַר בִּיהּ (שם) וְקָם, וְהָיָה סָלִיק, וְכֵד נְחִית תִּפְּנֵי הָיָה

יהי רצון מלפניך ה' אלוקי ואלוקי אבותי שיתקנים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי בפיך ובצל ידי כפיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופזרפרא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלכנה באור החמה ואור החמה יהיה שבעתים באור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, ויזתם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וקראונו יראיו. וזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עזאנו במהרה ביימנו. ויקוים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביזם ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מודה אני לפניך השם אלוקי ואלוקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עילאה, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביצקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמת בפיך לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקנים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי בפיך ובצל ידי כפיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. ובפרפת משה רבינו מהימנא בתגלה במהרה דידן, ה' בדר יחזנו ואין עמו אל נכר, יראו עיינינו וישמח לבנו ותגל נפשונו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך כבתחלה וכוונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהה את שמך הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת).

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על כן יש בזה עלוי נשמה גדול לנפטר במיחד בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עין פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אפילו אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, וצ"ע פלא יוציא). מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: כתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר לימודים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזוהר הנשמה... וביזם שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמיחד ביום הקדוש יום השבת שאין ערוך להשגתו, ובנדאי לימודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיחד בזכות לימודו. וכן לקמי ותמותו ע"ה (ועין קב הישר) והנה שזכרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבדו במותו וכו', (ועין פלא יוציא ערך כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמנ) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמנ) בְּחֵיכּוֹן וּבְיוֹמִיכּוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאָמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעָלְמֵי עָלְמָיָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלָּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (אמנ) לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תַּשְׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא דְאַמִּירָן בְּעֶלְמָא וְאָמְרוּ אָמֵן: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְּעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הָדִין וְדִי בְּכָל אַתְר וְאַתְר, יְהֵא לְנָא וּלְהוֹן וּלְכּוֹן חֲנָא וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרִי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאָמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבַע וַיִּשׁוּעָה וְנַחֲמָה וְשִׁיזְבָּא וּרְפוּאָה וּגְאֻלָּה וְסְלִיחָה וְכַפָּרָה, וְרוּחַ
וְהַצֵּלָה לָנוּ וּלְכָל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן: (אמנ) עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן: (אמנ)

הַשְׁבֵּכָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרִי אִישׁ יָרָא אֶת יְהוָה בְּמַצּוֹתָיו חָפֵץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יַחוּס וַיַּחְמוֹל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְּאַתְפָּטֵר מִן עֲלְמָא הָדִין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלֵינוּ. וַיַּחוּס וַיַּחְמוֹל עָלֵינוּ. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירֵהוּ בְּצֵל כְּנָפָיו וּבִסְתֵר אֲהֵלוֹ לַחֲזוֹת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ. וּלְקַץ הַיָּמִין יַעֲמִידֵהוּ. וּמִנְחַל עֵדֶנּוּ יִשְׁקָהוּ. וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִּׁים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיִּלְוֶה אֱלֹיו
הַשְׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יִהְיֶה שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִּים עַמּוֹ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְׁבֵּכָה לְאִשָּׁה: אִשְׁתְּ חֵיל מִי וּמְצָא, וְרַחֵק מִפְּגִינִים מְכָרָה: שֶׁקֶר חָחַן וְהֶבֶל
הֵיפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִּתְהַלָּל: תְּנוּ לָהּ מִפְּרִי יָדֶיהָ, וַיִּתְּלֻהָ בְּשַׁעְרִים
מַעֲשִׂיהָ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יַחוּס וַיַּחְמוֹל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וּנְשָׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְּאַתְפָּטֵר מִן עֲלְמָא הָדִין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְלַךְ בְּרַחֲמָיו יַחוּס וַיַּחְמוֹל עָלֶיהָ. וַיִּלְוֶה אֱלִיָּה
הַשְׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יִהְיֶה שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הִיא וְכָל בָּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבתתא ונחתתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידהון ועל כל תלמידי תלמידהון ועל כל מאן דעסקין באוריתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא חנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמאי וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמאי וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום בברוכיו הוא ברחמי יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אגא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוני בן פלוני) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכך הקדושים והטהורים להוליכו ולהשיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערכה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לדשן עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אגא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלונית בת פלוני) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכך הקדושים והטהורים להוליכה ולהשיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערכה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לדשן עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

והמשכילים יזהרו פזור הרקיע

גדולי ישראל והזוהר

בו נלקט מדעתם והשקפתם של גדולי ישראל
על לימוד הזוהר הקדוש והתיקונים וחכמת האמת

בזוהר דא יפקון מן גלותא ברחמי

ע"ד ויקריש מ"ן שימיא נחית - כ"י לא תנש - כ"ה מפ"י זרעיו

שבת שנת תש"ע לפ"ק - ע"ה"ק בית שמש תובב"א

